

JOANNES ROTERICIUS.

Apuero mihi notum, fidissimaque nec unquam interrupta constrictum amicitia Joannem Rotericius, ut amabilem sincera innocentia, sic mirabilem Angelicis moribus toto vitae suae tempore judicavi. Non illi datum est ob aetatem ad ea devenire ministeria, in quibus enitere solent maxime virtutes hominum, qui Apostolica vestigia sequentes, in Domini vinea insudant. Arbos fuit Joannes, quam praevenit Dominus benedictionibus dulcedinis, et quae mature florida, videbatur datura tempestivos, eosque jucundissimos fructus; cum repente translata est ad oram fluminis, quod laetificat civitatem Dei. Fons fuit scaturiens puris, et salutaribus aquis, qui erupturus jam jam, ut sua copia foecundaret agros, illapsus est in immensum pelagus beatae aeternitatis. Utique vix triennium attigit ultra eam aetatem, quam ad Sacerdotium obtinendum praefinivit Ecclesia; verum qui meminerit Gonzagas, Kostkas, Berchmansios, Cajetanos, aliosque juvenes vix ultra Bullae annos, qui ex norma legum Ignatianarum ad altissimam virtutum perfectionem deducti sunt; nihil profecto mirabitur, quod eadem leges, adamussim custoditae fere a prima pueritia, Joannem Rotericius virum usquequaque absolutum tenella etiam in aetate formaverint.

Tas-

Tascum patriam habuit, quod Mexicani Archiepiscopatus est oppidum; in quo natus est anno humanae salutis millesimo septingentesimo quadragesimo secundo. Parentes illi fuerunt Ignatius Rotericius Molina, et Maria Solana Taboada; qui quanquam modica facultate vixerint, filios tamen optime instituerunt tum in recivili, tum potissimum in morum disciplina. Duos hi genuere filios, filias totidem; e quibus Antonius natu major ad Sacerdotes, quos vocant Saeculares, in patria cooptatus est; sorores, Josepha, et Ignatia, in puellarum Parthenonem Mexici receperunt se se; Joannes, quem modo describimus, Lojolaea vexilla secutus est. Et hic pene infans aperta dedit indicia, qualis olim futurus esset; cum longe a joculis puerorum id aetatis, nullibi recreationem inveniret, nisi pium aliquod exercitium imitaretur, Missam praesertim, cujus caerimonias apprime didicerat, religiosum Patrem quotidie ad Templum comes insequens, ut maxima cum voluptate Sacerdoti facienti ad Aras ministraret. Enituit jam tunc sincerus ille amor erga Virginum Reginam, atque Angelicos juvenes Gonzagam, et Kostkam, quorum pietatis imaginibus nunquam deerat honorificus locus in parvulis altaribus, quae sibi construebat. Hos inprimis habere charissimos, ipsorumque se vestigiis institutum, apud supparem quemdam familiariter asseveravit, cum id temporis gravi morbo corripereetur. Quam piam voluntatem mire fovit per eos dies, cum sacras facturi conciones Tascum pervenis-

sent Jesuitae quidam; quorum modestam oris compositionem, et sudores Apostolicos cum animadverteret pius juvenis, charorum Gonzagae, et Kostkae ad vivum expressas imagines aspicer se existimabat. Hanc secum cogitationem cum volveret, Mexicum missus est, latinитatis rudimenta edocendus in alumnorum Collegio, quod vulgo Rosarium nuncupabant. Litterarum studium, cui conatu, et alacritate maxima totum se commisit, non modo non imminuit, verum et novum auxit decorem ingenitae juvenis pietati. Sacerdotis, quem a confessionibus elegerat, fideliter addictus consiliis, ter in hebdomada expiabat se se sacramentali confessione, coelestem dapem ferventi religione totidem suscipiebat. Ad pietatis exercitia, quae statis diei temporibus communia erant alumnis omnibus, plura et ipse adjungebat, precationi, atque observantiae in Mariam Virginem, aliosque coelestes incolas totus intentus. Ea etiam aetate, voluntaria inedia, et aliis afflictationibus corpusculum coepit macerare; quod quidam tunc ejus contubernalis fidissimus, inde relatus ad Socios, hodie testatur. Quorum sane omnium is illi potissimum scopus, ut, in vitae statu eligendo, Deum Patrem luminum propitium sibi experiretur. Proinde ut primum credidit, ad Societatem Jesu se vocari, nihil distulit, tanquam Deo jam devotus esset, mores componere, atque ea tum verbis, tum operibus pietate se gerere, quae Lojolae filium observantissimum deceret. Porro nihil mirandum

arbitror, quod adolescens tam praeclara indole Sacerdoti, cui conscientiae arcana credebat, cunctisque Praeceptoribus, quasi jam voto sacer, obediret; nihil etiam, quod virtutes alias, quibus Magistros enitere animadvertebat, in semet ipso tentaret, atque obtineret effingere; sed quod sane maximum, coenobitarum paupertatem aemulabatur, nunquam apud se passus, vel paucos illos nummulos, quos pro sumptibus id aetatis a Parentibus pueri solebant accipere. Joannes, quidquid alicunde sibi obtigisset pecuniae, fratri natu majori credebat continuo, nullum videlicet habiturus usum, qui ex alieno arbitrio non descenderet.

Tanto ad virtutis aedificationem fundamento triennium totum in latina lingua addiscenda transegerat; cum, increscente desiderio consecrandi se Deo, a Provinciae Praeside suppliciter postulavit, ut se ad Societatis candidatos adscriberet. Moderabatur tunc temporis Provinciam Augustinus Carta, egregia simplicitate, ac spectatissima prudentia Sardus, qui cum Joannis conscientiam in Sacramentali confessione diu rexisset, praeclarum sibi ducebat, tali posse commilitone Mexicanam Provinciam adaugere. Caeterum impedimento erant tum aetas, cujus annum quintum decimum Joannes non attigerat; tum sinistri oculi vitium, quem albugo, ante annos aliquot enasci visa, poterat aliquando obscurare. Idecirco, mature pensatis omnibus, decrevit tandem Carta, sinminus negare omnino, rem saltem procrastinare; si temporis

forte beneficio de petentis valetudine indulgentius Medici ominarentur. Nihil ad haec exterritus juvenis, preces ad coelum ingeminabat; ut, quoniam homines non poterat, pietatis operibus Deum sibi flecteret, qui charorum patientiam probaturus interdum, pio cuilibet cogitato solet ad tempus difficultates obtendere. Nec recusavit Joannes, quo tale impedimentum removeretur, periculosae, plenae doloribus, et cujus erat incertus exitus, curationi succumbere. Interea vero philosophicis cognitionibus dabat operam eodem sane ut ardore, sic et profectu, quo grammaticis vacaverat. Et quod de moribus est, testatur quidam Sacerdos, instituendae tunc temporis juventuti Mexicanæ praepositus: eo Joannem fuisse jam tunc judicio supra aetatem maturo, ea exterioris cultus moderatione, tam facili, et benevolentiam sibi conciliante indole, tam humili erga Praeceptores reverentia, tam angelica modestia; ut contubernalibus omnibus pietate praeiret, nec unquam moribus noxam illum admisisse ullus viderit. Equidem, quod ab initio demonstravi, familiarissime cum illo agebam, et quasi praesentia mihi mente sunt felicissima illa tempora, cum fere non intermissa ipsius consuetudine fungebar; neque vero memini, ad innocentes joculos, quae pueris delitiae sunt, vel semel Roteritium declinasse. Unam ab studio requiem quaerebat, vel in sibi constitutis ad Superos precationibus, vel in sermonum tranquillitate cum amico aliquo, qui vitam probam sive ageret, sive agere videretur:

at-

atque hi sermones vergebant ut plurimum aut in Mariae Virginis amorem, aut in alia coelestia prorsus, atque Angelis digna colloquia. Confecto Philosophiae curriculo, patriam repetiit; a qua tamen, cum novisset, Provinciae Praesidem renuntiatum Petrum Realesium, cui charus erat inprimis; contendit illico Mexicum eo praecipiti cursu, ac diligentia, ut biduo iter fecerit, nulla sibi per viam data requie. Nec spem suam fefellit novi Moderatoris amor; a quo tandem exoravit, ut pridie Idus Septembres, anno millesimo septingentesimo sexagesimo Tepotzotlanense tirocinium ingrederetur.

In illa sacra solitudine caepit confestim eminere, Societatis praeceptionum, vel quae minime habebantur, fidelissimus venerator. Nunquam non inter primos mane sacellum adibat, Jesum in aris latentem adoraturus. Intendebat precationi semper genibus nixis, etiam cum ob adversam ibi contractam valetudinem oppido destitutis erat viribus, atque omnino cadaver inambulans videbatur. In eadem precatione ita durabat serenus, immotus, ad modestiam compositus, atque a contagione corporis velut abstractus, ut et facile conjiceretur, quanta flamma ureret ipsius praecordia Divinus amor; et stupore attoniti essent propinqui tirones, qui tam compositum vultum aspiciebant. Porro asseverant nonnulli, solummodo si Joannis precantis faciem intuerentur, viam sibi securam esse, ne omnino possent ad inanes cogitationes evagari. Hujus in precando fervoris fructus erat

S 2

in-

intenta illa toto die sensuum custodia, innocensque vita sibi semper constans, quam nullum ex otio verbum, nullum incompositum factum maculabat. Videbatur illi a natura ingentium gaudium, et voluptas quaedam in rebus omnibus ad pietatis cultum allicientibus. Ita familiarium sermonum materies persaepe illi erat de imminentibus corporis castigationibus, aliisque pietatis operibus, quibus tirones patrocinium Superum sibi comparaturi, novendialibus ante plura solemnia exercebantur. Hujusmodi impulsus voluptate, ultra constituta illa tempora, quibus bis quotannis ad sacras meditationes per dies octo secedebant tirones, pro aliis octo ante Gonzagae diem festum enixe Superiorem rogavit: cui desiderio indulgendum, prudenter duxit Josephus Utrera, ea tempestate tironum Magister; cum plane nosceret, quo Spiritu Johannes ageretur, et quantum juvet extraordinaria irrigatio agrum fertilem, suaque natura se se in fructus effundentem. Prono semper animo erat ad viliora munera obeunda; quaecunque tamen illi Superior credidisset, aequali agebat omnia sollicitudine, nihil interea distractus ab interiori Numinis cultu: qui sane cultus, quidquid ageret, quidquid diceret, norma operum illi erat, norma verborum. Ita crescente in dies animi fervore, cum tironum Praefectus ab Utrera designaretur, non vulgari prudentiae laude muneri satisfacit: et post biennium exactum, votis jam religiosis, ut ardentem optaverat, Deo consecratus, ad humaniores litteras addiscendas transiit.

Et

Et quidem cum sollicitudo illa ferventissima, qua rerum piarum exercitationibus intendebat, non ex loci natura esset, aut temporis, aut Sociorum, sed quod utique res Divinas magis didicerat aestimare; neque studiorum defatigatio, neque ipsorum diversa natura, tum cum amoenioribus rhetoricae, ac poesi daret operam, tum cum abstrusas philosophiae subtilitates persequeretur; causa illi fuerunt, ut in arrepta virtutum semita intepesceret. Et ipso studiorum tempore resplenduit potissimum ejus religiosa sedulitas, adauxitque alacria vota in pietate proficiendi: ratus nimirum, ut primum inter Socios litteris vacantem se vidit, debere sibi morum exemplar proponere Angelicum juvenem Aloysium. Hujus profecto vitam quoties vel casu apud unum aliquem familiarem invenisset, avidissima legebat jucunditate; curabatque sollicitus, quas mane virtutes legeret, regulam sibi ad diem totum et operum, et verborum praefigere. Praeter destinatum sacris commentationibus horam, cui quotidie vigilantissimus intererat; moris etiam illi fuit semel in mense tanquam receptui canere, diemque integrum coelestium rerum meditationibus consecrare. Hoc nihil immutato vitae religiosae tenore, vacavit annum totum litteris humanioribus, alterum philosophiae repetendae, tertium studendo Theologiae: quo postremo exacto, renunciatus est Magister, qui Patzquarrens pueros grammaticam edoceret. In eo munere adimplendo, singulari fuit alacritate,

S 3

et

et conatu, nihil non tentans, ut Christiani hominis virtutes inter discipulos promoveret, nec interea latinitati data tempora, ingenuamque ac civilem institutionem praeteribat. Et pueri quidem noverant, displicere nimium quantum Magistro negligentiam in re litteraria; caeterum displicere plus oppido, cum noxam vel minimam in christianas leges eos admisisse animadverteret. Assiduus hortabatur, consilio juvabat tum omnes publice, tum privatim singulos, ut opportuna quaeque se dabat occasio. Christianae doctrinae rudimenta enucleate, ac patienter explicabat; libros in schola legi imperabat, quos praecipuos experimento didicerat, ut a tenera illa aetate timorem Dei salutarem ebiberent. Toto virium conatu in id incumbibat, ut ad Poenitentiae, atque Eucharistiae Sacramenta quamfrequentissime accederent: quam videlicet securiorem noverat semitam, ne a recta aberrarent via; vel, si humana fragilitate lapsi essent, ut a criminum veterno excitarentur. Persaepe ad illos colloquia movebat de Virginum Regina, cujus et praestantissimas dotes, et innumera humano generi praestita beneficia, et patrocinii magnitudinem memorabat; rationemque docebat, ea praestandi officia, quibus tantam sibi Matrem demererentur; haec inter pietatis officia, et verbo monebat, et exemplo praeibat, ut piaculares globos in ipsius Virginis honorem percurrerent; quod ille genibus provolutus quotidie in schola faciebat. Praeter hos domesticos labores, concionandi muneri quamliben-

libenter etiam vacabat; (quod solebant in illis Collegiis grammaticae Praeceptores) Fidei dogmata, sacramque Christi doctrinam ingenti animi fervore ad populum explicabat. Neque vero concionari unquam audebat, quin scriptam suam oratiunculam aetatis provectae viro emendandam prius detulisset; cujus utique sententiam, qua pueruli solent sinceritate, Rotericius audiebat. Et favebat quidem Deus pio juvenis oratoris conatui, atque illi largiebatur affatim, non modo copiam, perspicuitatem, elegantiamque in componendo; verum etiam efficaciam quamdam, fervorem, atque expeditam in dicendo facultatem; quam nemo sane ullus ab ingenita ipsi speraret verecunda cunctatione. Post annum Magisterii, cum sensim increvisset adversa ejus valetudo, cessare a munere jussus est, Mexicumque remeare, Theologiae absoluturus curriculum.

Huic dedit operam ad alterum fere annum, nimirum ad eversionem usque Mexicanae Provinciae, Jesuitarumque expulsionem ab Hispania universa. Hujusmodi casus, qui tot aerumnas exulibus attulit, Joanni quidem fuit clarissimarum virtutum proventus uberrimus. Tot marium discrimina, tot terrestrium itinerum incommoda, conquestionem elicere nunquam poterant a patientissimo juvene, neque vel leviter ejus vultum turbare; qui semper erat religiose placidus, et facile poterat fractos animo contubernales ad coelestem laetitiam revocare. Nec post longa itinera lassitudo, nec diversorio-

reriorum angustiae impediabant, quominus Divinarum rerum commentationi ad horam quotidie, ac sacrae lectioni ad constitutum tempus vacaret; maneque ac vespere, de Societatis praescripto, sua omnia facta, dicta, cogitata, eorum Deo perpenderet. Alias etiam ultro addebat precationes quamplurimas, quibus adjutus, in ipso rerum strepitu tranquillus durabat, animi solitudine gaudebat, Fidei actus assidue ingeminabat, Numen in omni loco, et tempore, mentis oculis praesens conspicabatur. Veracruce ad tres menses, et fere dimidium commoratus, quanquam a coelo insalubri rueret in deterius ejus valetudo; mane quotidie ad horas aliquot ante lucem surgebat: quo nimirum tum aurae subfrigidae, tum silentii opportunitate, sacris meditationibus tranquillior daret operam, atque inde pluribus ad aram facientibus ministraret. Charissimum erat hoc illi officium, quod ferme ad dimidiatum mane protendebat, nihil exterritus ad perniciosam sacelli humiditatem, nihil etiam ad infestos pulices, quorum eo loci erat innumera multitudo. Quidquid diei supererat, aut studio, aut pietatis operibus intendebat; quorundam maxime consuetudinem amans, quibuscum aut Divina legebat, aut Mariam Virginem solito penso salutabat, aut colloquia de rebus coelestibus instituebat. Desiderio flagrabat comparandi se se ad navigationis pericula sacris per dies octo meditationibus. Cacterum ne id aperte postularet, timor impedit: ne quis aut bonam de se postulante opinio-

nionem conciperet, aut rei novitate offenderetur. Nihilo tamen secius, re mature considerata, et probatae prudentiae viris proposita; cum gratum Superioribus futurum intellexisset, (quibus, in illa rerum perturbatione, imperare non placuit) rationem excogitavit, in tanta diversorii angustia, locum inveniendi, ubi liberum esset volenti cuilibet ad sacras commentationes recedere. Hunc ipsum agendi tenorem postea retinuit in Mnestei portu; et universim, ubicunque morari datum est, prima illi sollicitudo erat de piarum rerum usu, quibus fere non intermissis, diem exigebat, nisi ad alia traheret charitas, aut Superioris imperium. Toto navigationis tempore tanquam sibi jure debitum elegit officium, et aegrotis, et aetate provectoribus inserviendi; quod tanta fecit comitate, alacritate, et constantia, ut etiam nautae mirarentur. Duos praesertim, annis jam graves, et valetudine affectos, proposuit sibi totis viribus adjuvandos; qui profecto sive transire alio velent, Joannes erat illis instar baculi; sive reficiendi essent praefinitis horis, Joannes ministrabat; sive medicamentum sumpturi, Joannes afferebat; sive taedium eis crearet vita illa tam otio referta, quam aerumnis, Joannes praesto aderat, verbis religiose jucundis, modestaque hilaritate ab suis aegris molestum otium depulsurus; quin aut immensa rerum confusio, aut navigium fluctibus agitatam, aut vacillans interdum ejus valetudo, ab incepto charitatis officio removerent. In terrestri itinere a Segesta
Ti-

Tigulliorum ad Pontificiam usque ditionem, Socios aliquot pedites ipse comitabatur; et quamquam magni interesset, quamcitissime diversorium attingere, ut requiem corpori daret, fracto prorsus, et viribus destituto; gressum tamen componebat ad debiliorum facultatem; nihil propterea curans, quod adulta jam nocte ad destinatam venirent cauponam; aut etiam (quod semel accidit) omnino non accederent. Ut in diversorium ventum erat; conspectum omnium, quoquomodo poterat, continuo fugiebat, tum ut solitis pietatis exercitiis reficeret animum, tum vero ut, nulla sui absentis habita cura, libera caeteris facultas esset, quem quisque mallet angulum pro suo lectulo praeoccupandi: atque hilari risu excepit, cum, sero superveniens, locum fere non habuit, ubi corpus itinere defessum, et valetudine prostratum sopore componeret. Utique nunquam visus est non modo sibi eligere, verum nec longe aperire desiderium hujus equi, aut navigii, aut cubiculi; quibus in omnibus ipsa rerum perturbatio locum dare videbatur arbitrio.

Ad Castrum Divi Petri in Aemilia, milliariis a Bononia plus duodecim, locum sibi a Superioribus destinatum, cum tandem pervenisset; commodius tempus nactus est, ut pietatis exercitiis tranquillior intenderet. Quae profecto exercitia illam diei partem occupabant, quam a Teologiae studio reliquam habebat. In hujus Divinae scientiae cognitionibus eo majorem adhibebat conatum, quo, praeter obedientiae meritum,

ritum, opportunius ornamentum homini esse crediderat, qui ad Sacerdotii excellentiam quamprimum esset promovendus: etenim quantumvis pro ingenita demissione animi penitus indignum se existimaret, qui ad tantam eminentiam extolleretur; praevaluit tamen ardentissimum desiderium, se se intime, ac frequentius cum Numine copulandi. Anno igitur millesimo septingentesimo sexagesimo nono, Februario mense, per omnes *Ordinum* gradus, ex Ecclesiae more, ad Sacerdotii fastigium evehctus est. Atque eodem ipso tempore tentare voluit Deus Joannis patientiam: cum enim lenta febris per eos dies corripere, incertum diu fuit, num posset in eo statu valetudinis ad sacros *Ordines* promoveri. Magis quam aegritudine, cruciabatur pius juvenis anxia formidine, quae mentem ejus agitabat: ne praeconceptam animi voluptatem, ob sibi proximam cum Numine conjunctionem, deponere opus esset. Attamen ea demissione, ac temperantia Divino se commisit imperio; ut vehementem animi dolorem nullo prorsus aperuerit indicio. Non impedire febres, quominus tandem Sacerdos consecraretur: quas febres immississe solummodo videbatur Deus, tum ut Joannis desideria accenderentur; tum maxime ut appareret eximia Pontificis promoventis erga promovendum benevolentia, singularisque opinio, quam ille paucis diebus de infirmi merito, et virtute conceperat. Porro conjecturae facilis est, quanto pietatis fervore primam hostiam Numini libaverit, quantaque sedulitate, dum vita
su-

superfuit, ad eandem quotidie offerendam accesserit; qui a puero habuit in delitiis, Eucharistica dape se reficere, ac rem sacram facientibus ministrare. Hanc facere Sacerdos ipse nullo certe die praetermisit, nisi gravi aegritudine omnino impediretur e lecto consurgere. Ad aram agebat lente gravis, et circumspectus; majestatem, modestamque serenitatem praeseferebat: ut quicumque attente interesset sacrificanti, praestum Divina charitate animum, et reverentem mysterii fidem internosceret. Longam coelestium rerum meditationem sacrificio praemittebat; ad quot tamen horas, penitus ignoramus: nam vigilantiores etiam, cum excitarentur a somno, se se a Joanne praecoccupatos demirabantur. Equidem cum per id temporis in eodem cum Rotericio commorarer cubiculo, testis fui oculatus, hora post noctis concubium quarta cum dimidia nunquam non illum paratum fuisse, ut rem Divinam perageret; postquam consuetum coelestium meditationi tempus dedisset; atque in silentio noctis, quem sibi quotidianum usum praestituerat, longa corpus flagellatione macerasset: neque vero scire unquam potui, tametsi ante diluculum evigilarem interdum, quot jam horas in Divinis lucubrationibus insumperat Rotericius. Et erat hic annus, in quo, de more Societatis, post confecta studiorum curricula tertio probabatur: quem annum ut absolveret, Bononiam contendere a Superiore jussus est. In hac Bononiensi domo post menses aliquot datum illi fuit incolere cubiculum sacello proximum,

un-

unde commodum erat ex interiori fenestra Jesum Eucharisticum adorare. Quibus ferventissimo viro, et latentis in ara Numinis amantissimo, sponte oblatis delitiis, factum etiam est, ut, siquando celebraturo Sacerdoti minister non aderat, Joannes e propinquo vocaretur, qui semper alacri animo veniebat ad gratissimum ejusmodi ministerium. Haec eadem propinquitas, parum abfuit, quin ruinosam ejus valetudinem omnino prosterneret: cum enim, olei vitio, flamma lampadis ante aram Numinis facile extingueretur; Joannes perquam anxia sollicitudine, bis, terve, singulis noctibus e lecto desiliebat, ut illam refoveret, atque excitaret. Quam sane vigilantiam occulissent penitus noctis tenebrae, nisi in morbum cum incidisset, rem aperiendam existimaret: nimirum religione ductus, ne, si obstinaret ad silentium, extinctus Numinis Eucharistici lychnus quotidie mane inveniretur. Tertio ad annum probatus, atque iis dotibus florere visus, quae maxime forent utiles ad Societatis ministeria, si prospera illucescerent aliquando tempora; in aliam jubetur ejusdem urbis domum immigrare. Sed jam lentae febris repetitis corripiebatur assultibus, paulatim destituebatur viribus, atque omnino tabescere videbatur: proinde post paucos menses ad valetudinarium moriturus extrahitur. Domus erat haec Utrerae Moderatoris imperio conducta, quae Mexicanis exulibus infirmitatis tempore in refugium pateret. Ibi ergo cum diuturnis mensium quinque doloribus, inedia, per-

pervigiliis, fervidissimisque Divini amoris exercitationibus, aeternitati se comparasset; intaminatam efflavit animam: cujus eventus adjuncta plura referemus, postquam gustandum dederimus compendium ipsius virtutum, quibus implevit sanctissimae, ac mirabilis vitae dies, quanquam numero paucos, magni tamen ponderis ad plenam, immo redundantem gloriae mensuram.

Animi demissio, superimpositae Christianarum virtutum fabricae solidum fundamentum, in omnibus ejus operibus, in gestu, in verbis, in vultu, mirifice resplendebat. Ingenitus Joanni erat a natura suimet contemptus; nec arte, aut studio unquam opus habuit, ut se, suaeque, quoties daretur occasio, libenter despiceret: quasi nihil habuisset laude dignum; sive ab ipsius naturae dotibus, quales erant ingenium, comitas, judicii maturitas; sive ab honesta, et civili educatione, qua functus erat ab optimis Parentibus; sive etiam ab aliis donis, quibus abunde fuerat ab supremo munerum largitore cumulatus. Atque eo quidem devenerat ejusmodi sui contemptus, ut magnae vir auctoritatis, cui Joannes aperiebat animi sui arcana, necessarium crediderit ipsi persuadere, non vulgaribus dotibus insignitum se se: ne videlicet opinio illa, quam perperam de se conceperat, in perniciosam abjectionem desineret; noxiaque subinde negligentia, dona sibi commissa non excoleret. Hinc illa mirabilis propensio ad viliora quaeque munera sibi adjudicanda: hinc

pariter, quod hilari semper animo tum aegrotis, tum etiam bene valentibus inserviebat; utique vires charitate suppeditante: nam vires corporis ut ab adversa valetudine, sic etiam ab inedia voluntaria extenuatae, vel sibimet inserviando vix sufficerent. Hujus itidem altissimae virtutis fructus erat tetra illa cogitatio, qua mirum in modum excruciatum, in haec verba semel, et iterum prorupit: *Equidem, si Deus aliquando Socios exules ad excolendam suam vineam revocaret, nec verbo Divino annuntiando, nec ministerio confessionum idoneum me futurum existimo.* Profecto sua ille sententia nec morum scientiam, nec fere grammaticae rudimenta satis didicerat. In cubiculo cum contubernalibus, in triclinio, in sacello, ubilibet tandem plures congregari opus esset; non modo postremo contentus erat loco; verum et hunc praeoccupare satagebat. Id vero, quantum industria poterat; longe nimium ab affectata quadam demissione, quae solet sibi honores viis obliquis aucupari. Verbum, quod suam laudem redoleret, nunquam auditum est in ore Rotericii; qui ut erat caute solers in suis dotibus altissimo silentio tegendis, ita facilis admodum in alieno merito extollendo. Et quidem ut laude dignum in alio quid viderat, continuo ad amicos (quantumvis intempestiva videretur interdum narratio) rem nuntiare festinabat, innocentis pueri sinceritate, qui rei, quam laudat, desiderium ingenue aperit; nullo tamen malesanae invidiae livore maculatur. Paucis ante postremam aegritudinem die-